

05.07.2022. Apaļo kokmateriālu kvalitātes standarta aktualizācijas darba grupa
Sanāksme Nr. 39
Bērza finierkluči un zāģbaļķi

Sanāksmes dalībnieki:

Artis Podnieks, AS "Latvijas Finieris"

Gatis Gulbis, SIA "KRAUSS"

Jānis Osis, SIA "Stiga RM"

Juris Meirāns, AS "Latvijas valsts meži"

Ziedonis Miklašēvičs, AS "Latvijas valsts meži"

Raivo Ošis, SIA "Metsa Forest Latvia"

SIA "VMF LATVIA":

Gatis Juhņēvičs

SIA "Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība":

Jānis Magaznieks, Santa Celma

Sanāksmes vieta:

MS Teams platforma

Sanāksmes vadītājs:

Jānis Magaznieks

Darba kārtība:

1. J. Magaznieks informē sanāksmes dalībniekus par sanāksmes darba kārtību:
  - a) A. Podnieka prezentācija par plaisām un virsmēru Verem;
  - b) Sanāksmes dalībnieku diskusija par kvalitātes prasībām un jautājumiem no iepriekšējām sanāksmēm.
2. A. Podnieks iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar informāciju par virsmēra un plaisu ietekmi uz finierkluču patēriņu pārstrādes vietā Verem.
Prezentācijas izskaņā A. Podnieks norāda uz Latvijas Finiera viedokli par plaisu vērtēšanu:
  - a) plaisas garums varētu neietekmēt šķiras noteikšanu;
  - b) viena nogriežņa brāķēšana pie pilnībā pāršķeltām sānu plaknēm saglabājama.G. Gulbis norāda, ka plaisas, kuras pāršķeļ sānu virsmu, rada lielus zaudējumus un ražošanā šādi sortimenti neder.
J. Meirāns jautā, vai Latvijas Finierī un Stiga RM finierklučus loba pilnā garumā? A. Podnieks un J. Osis atbild apstiprinoši.
J. Meirāns piedāvā, ka ja plaisas ir tikai vienā sortimenta galā, tad vienu īskluci brāķē, taču otrs īsklucis tiek novērtēts kā augstākās šķiras, taču, ja plaisas ir abos galos, tad viens īsklucis ir brāķis un otrs īsklucis tiek novērtēts kā zemākās šķiras.
A. Podnieks nepiekrīt iepriekšminētajam viedoklim, jo uzskata, ka plaisas nav pieļaujamas un ka tās traucē saražot maksimāli daudz no viena sortimenta. G. Gulbis piekrīt, ka nevar brāķēt vienu īskluci un otru atstāt augstākajā šķirā.

Sanāksmes dalībnieki vienojas koksnes vainai *serdes un žūšanas plaisas* atjaunot prasību – plaisas platums 2mm, kā arī saglabāt prasību – ja glabāšanas dēļ brāķē vienu no īskluciem, tad otrs īsklucis tiek vērtēts kā zemākās šķiras. Sanāksmes dalībnieki apstiprina *serdes un žūšanas plaisu* garumu augstākajai šķirai atstāt līdz 70mm, taču, vai šo prasību vienādot ar zemāko šķiru, sanāksmes dalībnieki nesteidzas pieņemt, jo nepieciešami individuālie eksperimenti un viedoklis no pārstrādes vietām.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par *gāšanas un sagarumošanas plaisām*. G. Juhņēvičs piedāvā vērtēt tikai tos gadījumus, kad šīm plaisām ir 2mm platums, jo ir daudz gadījumu, kad ir *zaļie* koki un plaisu no attāluma nevar redzēt, taču, kad vērtē kontrolmērnies, plaisa jau ir atšķēlusies. G. Juhņēvičs uzsver, ka svarīgs ir apgaismojums plaisu vērtēšanas brīdī, piemēram, naktī ir vislabāk šīs plaisas pamanīt un noteikt, taču dienā, kad ir saule, plaisas ir grūtāk pamanāmas, kā arī svarīgs ir leņķis, no kura skatās. G. Juhņēvičs piedāvā kādā no pārstrādes vietām izmēģināt novietot apgaismojuma ierīces, kas varētu atvieglot plaisu noteikšanas procesu dienas laikā, un testēt šādu variantu – vai ar papildus apgaismojuma līdzekļiem ir iespējams veiksmīgāk noteikt plaisas, kā rezultātā iegūt lielāku sakritības procentu. Sanāksmes dalībnieki piekrīt šim piedāvājumam un uzskata, ka nepieciešams pakāpeniski izmēģināt dažādus variantus, kā rezultātā uzlabojas sakritība.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par kvalitātes prasību kritēriju – *reducējot sortimentu, tas pārvēršas par zemākās šķiras sortimentu*. Sanāksmes dalībnieki atbalsta, ka reducējot sortimentu, tas paliek par zemākās šķiras sortimentu.

Sanāksmes dalībnieki vienojas, ka koksnes vainas *rievotais blīzums, saussāns, meža trupe* paliek nemainīgas bērza finierkluču kvalitātes prasībās.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par koksnes vainu *brūnējums*. Diskusiju rezultātā dalībnieki vienojas, ka:

- a) nepieciešams atrast definīciju, kā veiksmīgāk nosaukt šo koksnes vainu – sasutums, brūnējums, iekrāsojums, sēņu bojājumi? Nepieciešams definēt un iekļaut kvalitātes aprakstā;
- b) jā sagatavo fotogrāfijas ar atšķirībām;
- c) nepieciešams vienoties, vai *brūnējuma* gadījumā brāķē vienu īskluci.

Z. Miklašēvičs lūdz diskutējamo jautājumu sarakstam pievienot jautājumu par zaru vērtēšanas zonu un piedāvā zarus nevērtēt 10, 20, 25cm no tievgaļa plaknes, jo bērza stumbriem vidējā daļa ir trupējušo zaru zona.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par dubļainiem kokiem. G. Juhņēvičs uzsver, ka, ja sortimenti ir dubļaini, tad kokmateriālu uzmērītājam nav viegli noteikt šķiru. Sanāksmes dalībnieki vienojas, ka nepieciešamas papildus diskusijas par dubļainiem kokiem un to vērtēšanu.

Sanāksmes dalībnieki vienojas, ka nākamajā sanāksmē jāturpina diskusijas par *harvestera ruļļu iespiedumiem, glabāšanas trupi un kodola iekrāsojumu*.

3. Nākamā darba grupas sanāksme noteikta 16.08.2022. plkst. 13:00 – 15:00, MS Teams platformā.

Protokolu sagatavoja:

Santa Celma

**Maksimāli pieļaujamās koksnes vainas
BĒRZA FINIERKLUČI**

Vainas def.	Vainas nosaukums	I šķira	II šķira	Komentāri	Vainas vērtēšana	Redukcija
1.2.1	Trupējais zars	Nepieļauj	Zara D un/ vai H līdz 40 mm		1.1	G(Svītrot)
1.2.2	Nokaltis zars	Nepieļauj	Zara D un/ vai H līdz 40 mm		1.1	G(Svītrot)
1.2.3	Vesels zars	Zara D sākot no 40 mm; Zara H līdz 40 mm		Apvienot ar padēlu	1.1/ 1.2	G(Svītrot)
2.1.1/2.1.2	Serdes un žūšanas plaisas	plaisas garums līdz 70 mm	Pieļauj, ja nepāršķeļ sānu virsmu ¹	Plaisas platums 2mm	2.1/ 2.4	G(Svītrot)
2.1.3	Gredzenveida plaisa	aploces leņķis līdz 180°		Vai svītrot II variantā vispār.	2.8	Nav
2.2.1	Sala un zibens plaisas	Nepieļauj				Nav
2.3	Gāšanas un sagarumošanas plaisas	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra		Caurmēra redukcija. Skatīt lobīšanas cilindra definīciju. Skatīt pie vērtēšanas.	2.9	Nav
3.1.1	Rievotais blīzums	Pieļauj, ja leņķis starp rievām ir mazāks par 90°, tad pieļaujams rievas dziļums līdz 5 cm		Svītrot "Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra un/vai, ja leņķis starp rievām ir lielāks par 90°".	3.1/ 3.2/ 3.3	Nav
3.3	Līkumainība	Pieļauj līdz minimālajam lobīšanas cilindram			-	Nav
3.4	Dubultgalotne	Nepieļauj			-	G(Svītrot)
4.1	Dvīņserde	Nepieļauj	Pieļauj		-	G(Svītrot)
4.4	Mizas ieaugums ²	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra. Ja mizas ieaugums ir lobīšanas cilindrā, tad pieļaujams mizas ieauguma caurmērs līdz 3.0 cm vai, ja mizas ieaugums ir aploces veidā, tad aplocē pieļaujams līdz 180° un tā biezums līdz 8 mm		4.4	C
4.7	Saussāns	Nepieļauj	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra		-	C
4.9	Māzerpuns	Nepieļauj	augstums līdz 40 mm		-	Nav
5.1.1	Kodola iekrāsojums	D kodola iekrāsojums līdz 70 mm	Pieļauj		5.2	Nav
5.1.2	Meža trupe	Nepieļauj			-	Nav
5.2.2	Glabāšanas trupe	Nepieļauj		Nepieļauj līdzīgi kā glabāšanas trupe, jāatrod alternatīvs veids sortimentu identificēšanai	-	Nav
	"Brūnējums" jeb "sasutums"	Nepieļauj				Nav
7	Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra	Pieļauj		7.2	C
	Harvestera ruļļu iespaidumi	"Diskusijai"		Skatīt praktiskajā vērtēšanā. Ja var noteikt, tad paliek šajā aprakstā. (Vērtēšanas metodikas sagatavošana+ robežvērtības)		Priekšlikums Cx2

7.3	Apogļojums	Nepieļauj		-	Nav
7.4	Metāla ieslēgumi	Nepieļauj		7.4/ 7.5	Nav

¹Ja neatbilstoši ir abi īsklucī, tad brāķējam tikai tievāko īskluci

²Mizas ieaugumu nevērtēt ap zariem